

Rimnersvallen, Uddevalla – fördjupade artinventeringar av hasselsnok och hasselmus

Calle Bergil, *Melica gröna konsulter*

2021-03-29

melica

Fiskhamnsgränd 10
414 58 Göteborg
031 85 71 00
www.melica.se

Rimmersvallen, Uddevalla – fördjupade artinventeringar av hasselsnok och hasselmus
2021-03-29

Uppdragsgivare: Uddevalla kommun

Uppdragsgivarens kontaktperson: Marie Arvidsson

Uppdragsledare och rapportförfattare: Calle Bergil, Melica gröna konsulter

Medverkande artexperter: Göran Nilson och Boris Berglund

Medverkande inventerare: Maria Simonson

Omslagsfoto: Den busklädda kraftledningsgatan från sydost

Foton: Calle Bergil

Kvalitetsgranskning: Tobias Federsel

Innehållsförteckning

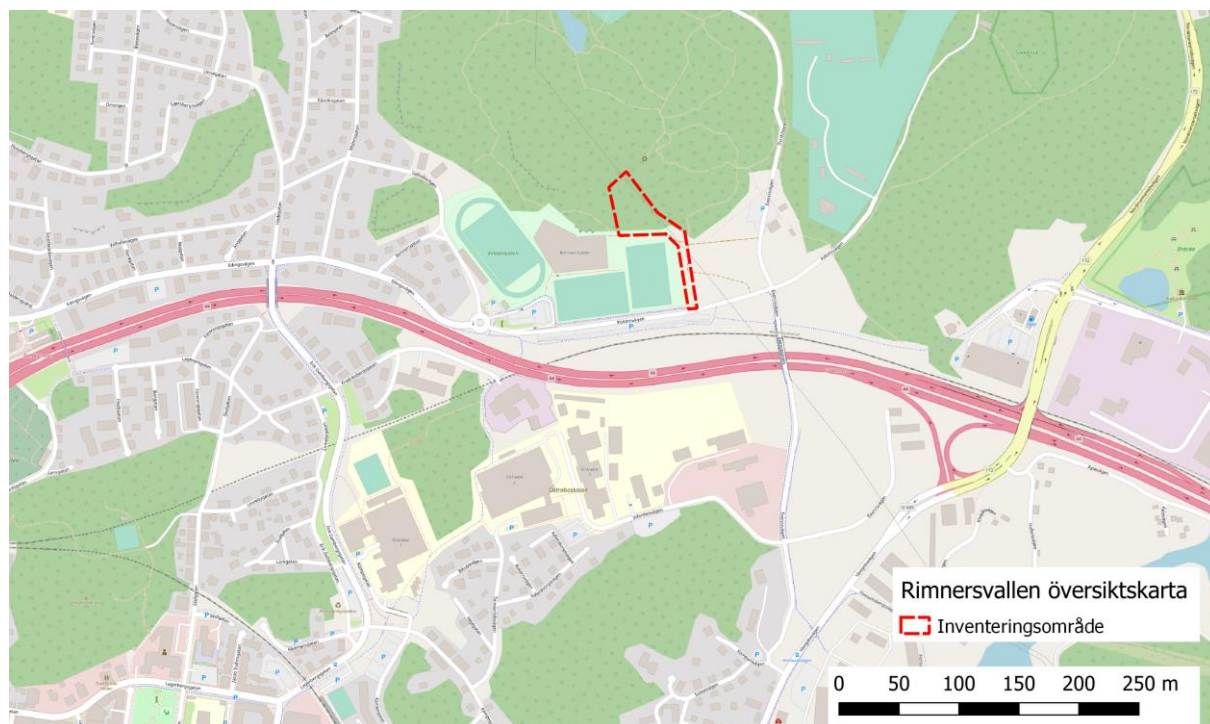
.....	1
UPPDRAGET	4
NATURFÖRHÅLLANDEN	5
METOD OCH RESULTAT HASSELSNOK	6
METOD OCH RESULTAT HASSELMUS	7
REFERENSER	9

Uppdraget

Uddevalla kommun arbetar med planering av området kring Rimnersvallen och vill pröva möjligheten att gräva ner den kraftledning som går som luftledning idag upp från berget i norr och ner på östra sidan av fotbollsplanerna. Området ligger i östra kanten av centrala Uddevalla. Se Karta 1.

Vid den naturvärdesinventering enligt SIS-standard som genomfördes av området (Bergil 2020), bedömdes att den del av området som utgjordes av en buskklädd sluttning kunde vara lokal för både hasselsnok och hasselmus, vilka båda omfattas av Artskyddsförordningens (Asf) starka skydd. Uddevalla kommun beslöt då gå vidare med fördjupade, riktade inventeringar av båda arterna i området.

Inventeringsområdet består i norr av en buskbeklädd kraftledningsgata omgiven av ekskog och i söder av grusvägar och gräsytor öster om bollplanerna. Endast den norra delen bedömdes som intressant för de båda arterna. Resultatet av inventeringarna presenteras i denna rapport. För mer information om området och andra påträffade naturvårdsarter, se huvudrapporten; Rimnersvallen, Uddevalla - naturvärdesinventering som underlag för nedgrävning av kraftledning.

Figur 1. Orienteringskarta.

Naturförhållanden

Inventeringsområdet är beläget norr och öster om den östligaste fotbollsplanen vid Rimnersvallen i östra delen av Uddevalla tätort. I norr utgörs det av en busk- och unglövbeklädd kraftledningsgata med omgivande äldre ekskog i en sydvänd bergbrant och fortsätter sedan i sydlig riktning utefter fotbollsplanens östra sida. Det senare området präglas av utschaktad öppen mark med grusvägar och anlagda gräsytor.

Figur 2. Kraftledningsgatan hyser såväl torra klippmiljöer som täta och bärrika buskar.h

Metod och resultat Hasselsnok

Den fördjupade inventeringen av hasselsnok genomfördes med en metod som är väl beprövad i bland annat Storbritannien (Nilson, muntlig kommunikation, Goddard, 1984, Engelmann, 1993). Metoden innebär att man lägger ut plåtar på platser som anses vara lämpliga områden för hasselsnok. Ormar är värmeälskande och söker sig ofta till miljön under plåtar eller liknande föremål. Plåtarna ska **ligga** på en plats under en tid för att uppfattas som mindre främmande för djuren. Själva inventeringen innebär att man besöker platsen, ytterst försiktigt för att inte skrämma eventuella djur, och lyfter på plåtarna. Optimala väderförhållanden är sol och uppehållsväder, dock inte gassande sol för då kan det bli så varmt under plåtarna att djuren drar sig undan. Metoden är kostnadseffektiv i jämförelse med att strövädes leta efter ormar.

Inventeringen genomfördes i samråd med Göran Nilson, ormexpert och professor emeritus i zoologi, som besökte området den 4/7, delade bedömningen att området tycktes väl lämpat för hasselsnok och föreslog platser för plåtarna. Plåtarna lades ut den 5/7 2020 av Calle Bergil och Maria Simonson och vittjades sedan av Maria vid fyra tillfällen med rätt väderlek i juli-september 2020.

Två kopparödlor återfanns vid ett tillfälle under en av plåtarna, men inget fynd av hasselsnok gjordes.

Varje inventering av vilda djur lider av det faktum att en observation visar att djuret finns i området, medan en utebliven observation inte säkert kan tolkas som att djuret inte finns där. Flera eftersök ökar dock säkerheten i en bedömning. Med utgångspunkt från områdets karaktär och undersökningsmetodens säkerhet och antalet ansträngningar gjorde Göran Nilsson gjorde bedömningen att det **med 60% sannolikhet inte finns någon hasselsnok i området**. Artskyddsförordningens krav på hänsyn till arten behöver därför – med knapp nöd - inte aktualiseras.

Figur 3. Gammal och död ljung är liksom hållmarker med lösa plata stenar är typiska miljöer för hasselsnoken

Metod och resultat Hasselmus

En fördjupad inventering av hasselmus görs genom att en erfaren inventerare eftersöker musens bon som byggs som decimeterstora bollar av gräs eller löv som vävs fast i lämpliga buskar – ibland i högorter eller täta småträäd. Inventering sker lämpligen på hösten när buskarna fällt sina blad, men innan starka höstvindar hunnit förstöra dem.

För inventeringen anlätades Boris Berglund, som är landets främste kännare av hasselmus. Boris besökte området tillsammans med Calle Bergil den 5/11 2020. Efter 45 min eftersök gjorde Boris bedömningen att lokalen i sig – kraftledningsgatan – tycks mycket lämplig för hasselmus och hyser ett flertal mycket lämpliga bobuskar. Det faktum att ändå inget bo påträffades ger bedömningen att det **med 95% sannolikhet inte finns någon hasselmuspopulation i området**. Artskyddsförordningens krav på hänsyn till arten behöver därför inte aktualiseras.

Figur 4. ”Hade den funnits här så hade den funnits här.”

Faktaruta: Naturvårdsarter enligt ArtDatabanken

Inventeringen av skyddsvärda och naturvårdsintressanta arter har bland annat eftersökt så kallade naturvårdsarter. I begreppet, som myntats av ArtDatabanken, ingår rödlistade arter, fridlysta arter och sådana som är listade i EU:s art- och habitatdirektiv, samt signalarter (indikerar artrikedom), ansvarsarter (sådana som har en stor andel av sin population i Sverige) och nyckelarter (arter som bär upp artsamhällen). De förkortningar vi angett vid artnamnen i denna rapport listas nedan.

Rödlistade arter

ArtDatabanken, som är en för Sveriges lantbruksuniversitet och Naturvårdsverket gemensam enhet, har via olika flora- och faunavårdskommittéer angivit vilka svenska växt- och djurarter som bör klassas som hotade eller missgynnade. Bedömningen sker vart femte år och nu gällande bedömning gjordes 2020. Dessa arter kallas gemensamt för rödlistade arter. Arterna anges i sex kategorier och följer det system som Internationella Naturvårdsunionen (IUCN) presenterat för global rödlistning.

RE	Försvunnen (Regionally Extinct)
CR	Akut hotad (Critically Endangered)
EN	Starkt hotad (Endangered)
VU	Sårbar (Vulnerable)
NT	Missgynnad (Near Threatened)
DD	Kunskapsbrist (Data Deficient)

Fridlysta eller skyddade arter

§F	Fridlysta (regionalt eller nationellt) enligt Artskyddsförordningen Asf.
§S	Strikt skyddade enligt Artskyddsförordningen och EU's art- och habitatdirektiv.

Signalarter

S	Signalarter (arter som används för att indikera skyddsvärda skogsmiljöer).
---	--

Nyckelarter

N	Art som har stor betydelse för en mängd andra arter i aktuell naturtyp
---	--

Ansvarsarter

A	Arter som har en stor andel av sin population i Sverige eller regionen
---	--

Av oss tillagda kategorier som ej anges i ArtDatabankens listning.

Ä	Äng/betesindikator. Art som använts som indikator för värdefull ängs- eller betesmark vid någon av inventeringarna av dessa naturtyper.
Ö	Övrigt intressant. Art som av oss bedöms som intressant i kommunen, t.ex. på grund av sällsynthet eller indikerande en i trakten viktig naturkvalitet.

Referenser

ArtDatabanken. 2030. *Rödlistade arter i Sverige 2020*. Artdatabanken, SLU, Uppsala

ArtDatabanken 2020. Aktuella *Artfakta*, <https://artfakta.artdatabanken.se/>

Artdatabanken 2020. Artportalen, <https://www.artportalen.se/>

Länsstyrelsen 2020. Informationskartan Västra Götaland. <http://ext-webbgis.lansstyrelsen.se/vastragotaland/infokartan/>

Swedish standards institute SIS, 2014: *Svensk standard 199000:2014 Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning, fastställd 2014-05-27*

Uddevalla kommun 2020. *Rapport över naturvärden*, Uddevalla kommun. Naturcentrum AB och Uddevalla kommun.

Rimnersvallen, Uddevalla
- naturvärdesinventering som underlag för nedgrävning av kraftledning
2020-05-26

Uppdragsgivare: Uddevalla kommun
Uppdragsledare: Calle Bergil, Melica